288. številka. V Ljubljani, v petek 23. decembra 1921. LIV. leto

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike.

Inserati: do 9 petit vrst á 4 K, od 20—15 petit vrst á 6 K, večji inserati petit vrsta 8 K; notice, poslano, izjave, reklame, preklici petit vrsta 12 K; poroke, zaroke velikost 15 vrst 120 K; ženitne ponudbe beseda 3 K. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda" in „Narodna tiskarna" Kaflova ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda" Kaflova ulica št. 5, I. nadstropje Telefon štev. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.

Rokopisov se ne vrača.

Posamezna številka stane 50 par = 2 kroni.

V inozemstvu 65 par = K 2·60.

Poštnina plačana v gotovini.

„Slovenski Narod" velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 300·—	celoletno	K 480·—
polletno	„ 150·—	polletno	„ 240·—
3 mesečno	„ 75·—	3 mesečno	„ 120·—
1 „	„ 25·—	1 „	„ 40·—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.

Novi naročniki naj pošiljejo v prvič naročnino vedno po nakazilu.

Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Dr. Leopold Lenard:

Evolucija radikalne stranke v Beogradu 19. decembra.

Radikalna stranka je bila do vojne skoraj čisto srbska stranka. Razvila se je med srbskim kmetom, začela borbo zoper korupcijo Obrenovićev, dvignila zastavo srbskih narodnih idealov. Najprej je morala izvojevati ljudstvu državljansko svobodo in za to je bilo potreba dolgotrajnih in težkih ustavnih bojev, v katerih je mnoge izmed njenih prvakov zadela smrt ali ječa. Dalje je bilo treba urediti socijalne razmere, in tudi to je srečno izvršila. Vsakdo mora priznati, da so v Srbiji socijalne razmere veliko boljše urejene, kot v kateremkoli drugem delu naše države. Tam ni ne velikih posestev, ne kmetskega proletarijata. Pri nas bo pa prav vprašanje kmetskega proletarijata v prihodnjosti najbolj pereče, ki bo povzročalo krizo v nekaterih strankah, ki sedaj obstoje med nami. Kdor ne more gledati z lastnimi očmi in presojati z lastnim razumom, naj pogleda v naše slovstvo. Glavni problem slovenskega slovstva od začetka do sedaj, je vprašanje kmetskega proletarijata. Čitajte Jurčiča, Tavčarja, Trdino, Detela, Cankarja, Finžgarja in toliko drugih. Naši najboljši kulturni delavci so instinktivno veliko bolje čutili, kakor so razumevali politiki. Dejstvo je, da znatna večina slovenskega naroda obstoji iz kmečkega proletarijata, ki je obenem veliki rezervoar za industrijski in za inteligenčni proletarijat.

Ko je bilo to izvršeno, je zbrala stranka vse svoje sile, da doseže osvobojenje in ujedinjenje celokupnega našega naroda. S tem je stopila v novo razdobje. Doslej je bila samo srbska stranka in to ni moglo biti drugače. Srbskemu kmetu je bilo treba staviti pred oči srbske ideale. Pred njega ni bilo mogoče priti z jugoslovensko folkloristiko. Navdušiti ga je bilo mogoče samo za nekaj, kar je živelo v njegovi duši. Po vojni pa je nastalo vprašanje: ali ostane to nadalje srbska plemenska stranka, ali pa se bo povspela na višje stališče splošne narodne stranke?

Kongres je pokazal, da je ta proces že izvršen in da ga je stranka izvršila čudovito lahko in brzo, kakor bi ne pričakoval pri plemenu, ki ima za sabo toliko tradicij. Takorekoč čez noč so Srbi odložili ona ideala, za katere so žrtvovali eno četrtino svojega prebivalstva, in postavili nove. Kako je bilo to mogoče, ostane za mene psihološki problem, kakor je sploh mnogo problemov v srbski duši, katerih mi »Prečani« ne bomo mogli tako lahko razumeti. Navesti hočem samo nekatere činjenice.

Široko državno stališče stranke je kazal že pogled na udeležence kongresa. V znatni večini so bili seveda Srbi, a poleg njih so bili močno zastopani tudi vsi drugi, celo Nesloveni, Turki in Arnavti. Ta je rekel, da je »Hrvat. radikal«, in da je »Srb katoličan radikal« itd. Neki delegat iz severne Dalmacije je povedal, da so v njegovem okraju sestavili okrajni odbor tako, da je v njem zastopanih 10 Hrvatov in 10 Srbov, a izmed onih 10 Srbov 5 katoličanov in 5 pravoslavnih, kar je bilo sprejeto z burnim odobravanjem.

Na kongresu se ni nikjer niti najmanje izražalo srbsko stališče. V tem oziru sem prav posebno pazil na vsako besedo referentov in delegatov. Ime »Jugoslavija« ali »jugoslovenski« se ni omenilo nikdar, a istotako tudi srbsko ime nikdar drugače, kakor v zgodovinskem pomenu z ozirom na staro Srbijo. Reklo se je na primer: naša država, prebivalstvo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev itd. Kadar se je govorilo o Bosni, Vojvodini ali Banovini, se ni nikdar omenjalo srbstvo, nego se je govorilo samo o prebivalstvu Bosne itd. Ne samo, da ni bilo opaziti nobene sence srbskega šovinizma in velikosrbstva, nego izogibalo se je sploh vsako naglašanje srbstva. Dvomim, če bi to bilo mogoče na kakšnem shodu, kjer bi Slovenci in Hrvati imeli večino. Mimogrede se je sicer omenilo, koliko so Srbi žrtvovali v vojni, a samo v taki zvezi, da se ni nikakor zdelo, kakor hvalisanje Srbstva nad drugimi.

Jako delikatno se je obravnavalo razmerje do drugih plemen in narodov. V tem zboru se je čutil v resnici vsakdo popolnoma ravnopraven, a ravno izven srbskim gostom se je posvečala posebna pazljivost. Poslednji dan kongresa popoludne je bilo prijavljenih še 35 govornikov in predlagalo se je, da sme govoriti vsakdo samo 5 minut, da dobe vsi besedo. Nato so se vsi delegati iz Srbije odrekli besede, da lahko govore drugi. Isto so storili Bosanci. Vsi govorniki so se odločno zavzemali za mohamedance v Makedoniji in na Kosovem, ter v krepkih izrazih naštevali krivice, ki se jim gode. Zelo lepo je bilo stališče napram Hrvatom. Za revizijo ustave in kakršnokoli trganje države seveda ni bilo glasu — tudi med najglasnejšimi Protićevimi pristaši ne. Tozadevne resolucije so bile sprejete enodušno z navdušenostjo. Toda drugače se ni čula zoper Hrvate niti ena trpka beseda. Zlasti govornik radikalne Omladine g. Živančević je šel v svojem optimizmu silno daleč. Protestiral je proti temu, da se govori in piše o protidržavnih in separatističnih elementih. Vsi smo bratje, sinovi istega naroda, vsi hočemo to državo, v kateri hočemo uživati najpopolnejšo državljansko svobodo.

Jako prijazno stališče zavzemal je kongres do Slovencev. Bolečine in potrebe Slovencev so našle na kongresu celo širok odmev. Jako simpatično za slovensko srce je zvenel Pašićev govor iz katerega je zvenela velika bolest radi izgube Primorja in ljubezen do Slovencev. Dr. Velizar Janković je zelo poudarjal pomen Jadrana in glasno izjavil, da ne moremo nikomur dovoliti hegemonije na Jadranu. Ko je neki govornik tolmačil gospodarske potrebe štajerskih Slovencev, so ga poslušali s posebno pozornostjo in predsednik je takoj obljubil, da se hoče stranka zavzeti zanje.

Napram Slovencem so bili vodstvo kongresa in udeleženci posebno obzirni. Ko je Pašić prvič omenil Slovence je po dvorani zaoril klik: »Živeli Slovenci!« — Vprašanja, ki se tičejo Slovencev — naše morje, naše železnice, naše meje — so poslušali s posebno pozornostjo. Ako se je Slovenec oglasil k besedi, jo je dobil takoj, če tudi je toliko uglednih delegatov čakalo na besedo že ves dan.

Kongres narodno radikalne stranke je pokazal, da je ta stranka popolnoma premagala srbsko stališče in to očitanje se odslej med nami ne bo smelo več ponavljati.

— — —

Politične vesti.

= **Tolažba v teh težkih časih.** Kakor poročajo iz Bosne, priredijo tri društva v Visokem in sicer srbska »Prosvjeta«, hrvatski »Napredak« in muslimanski »Gajrat« na Silvestrov večer skupno zabavo. Na vsak način je ta prireditev lepa tolažba za naše sedanje notranje razmere.

= **Radičevska propaganda v Ameriki.** Znani Radičev pristaš duhovnik Kežman, ki se mu je posrečil beg v Ameriko, je pričel širiti v ameriškem časopisju nesramno propagando proti naši državi.

= **Aretiran madžarski novinar.** Iz Subotice poročajo, da je bil tam aretiran urednik lista »Balkan Naplo«, dr. Janos Velgy, ki je bil baje v zvezi z madžarskimi iredentisti.

= **Nemško orožje za Češkoslovaško.** »Nieuwe Rotterdammsche Courant« poroča iz dobro informiranih krogov, da kupujejo zastopniki češkoslovaškega vojnega ministrstva na Holandskem orožje, ki so ga morale pri umiku izročiti nemške čete. — Nemško časopisje pa vkljub temu še vedno noče verjeti, da je orožje res za Češkoslovaško, ampak trdi, da bo to orožje dobila Poljska.

= **Italijansko - grški odnošaji.** »Daily Telegraph« poroča, da se na konferenci med Lloyd Georgejem in Briandom najbrž ne bo razpravljalo o zavezniškem posredovanju v grško-turškem konfliktu, pač pa se bo razpravljalo o posredbi z Angoro, s katero so tudi Italijani nezadovoljni, ker škoduje po njih mnenju gospodarskim interesom Italije v vzhodnem Sredozemskem morju. Zadržanje kemalistov je povzročilo v Rimu prijateljsko orijentacijo napram Grški. List meni, da bo prišlo med Italijo in Grško glede vzhodnega vprašanja v kratkem do sporazuma in da bo podpirala Italijo v tem vprašanju tudi Anglija. Končno pravi list, da je sedaj zelo ugoden trenotek za rešitev tega vprašanja, ker vladajo med Angoro in Moskvo napeti odnošaji. Angora ne dobiva začasno ne zlata in ne municije iz sovjetske Rusije.

= **Odnošaji med Švico in Nemčijo.** Švicarski zvezni svet je objavil pogodbo, ki jo je sklenila švicarska vlada z Nemčijo in ki predvideva, da se morajo v bodočnosti vsa sporna vprašanja med Švico in Nemčijo tekom gotovega roka rešiti diplomatičnim potom tako, da se morata obedve državi, kar se tiče njunega spora, podvreči izreku razsodišča.

= **Prva mednarodna konferenca po vojni.** Iz Londona poročajo: 20. t. m. sta Lloyd George in Briand nadaljevala proučevanje sistemov za obnovo Evrope. Angleški krogi menijo, da se bo sklicala mednarodna konferenca, katere bi se udeležili velika in mala antanta, bivše sovražne države, nadalje Rusija in bivše nevtralne evropske države. Smatra se za možno, da bo tudi Briand pristal na to konferenco z gotovimi pridržki, posebno bo zahteval, da se morajo finančne obveznosti Nemčije nepreklicno izpolniti. Vendar pa meni Briand, da mora biti angleško-francoski sporazum steber te konference. Oba dva ministra se pečata sedaj z načrtom sodelovanja na konferenci.

= **Antanta in sovjetska Rusija.** »Evening Standard« poroča, da bosta Lloyd George in Briand razpravljala tudi o vprašanju angleško-francoskega dogovora glede odnošajev s sovjetsko Rusijo. Isti list poroča, da je imel minuli teden Krasin daljši razgovor z Lloyd Georgejem in sir Rob. Hornejem.

= **Pendant k washingtonski konferenci.** Prezident Masaryk je v pogovoru s poročevalcem »Vossische Ztg.« izjavil, da je šlo na sestanku v Lanih za ustvaritev in utrditev miroljubnih odnošajev med obema državama. Povdarjal je: Mi hočemo mir v Srednji Evropi. Naše posvetovanje pomeni pendant k washingtonski konferenci, sicer s priprostejšimi sredstvi, toda z nič manj globokim delom. Da bi se še nadalje »igrali vojake«, to mora prenehati. Ministrski predsednik in zunanji minister dr. Beneš je v pogovorih naglašal, da ni šlo za nikako politično pogodbo v Lanih, pač pa za dogovore glede mirovnega dela in obrambe pred Habsburgi.

= **Poraz komunistov v Firenzi.** Pri volitvah v Delavsko zbornico dne 19. t. m. v Firenzi so bili komunisti docela poraženi. Od 31.000 glasov so jih dobili socijalisti 27.400.

= **Kako potuje angleški prestolonaslednik po Indiji.** Indijci pod vodstvom Ghandija bojkotirajo poset angleškega prestolonaslednika. Pred kratkim je prispel v mesto Allahabad. Na postaji so ga pričakali zastopniki oblasti in tudi angleška kolonija, broječa par stotin ljudi. Domače prebivalstvo se je sprejemu popolnoma odtegnilo. Mesto, ki šteje 150.000 prebivalcev, je bilo kakor izumrlo. Ceste prazne, vsa vrata in okna hermetično zaprta. Princ se je peljal na vseučilišče in je zvečer odpotoval v Benares. Domače prebivalstvo se je bilo skrilo pred njim. To dovolj priča, kako Angleži vladajo Indijce.

Politična situacija.

— **d Zagreb, 21.** decembra. »Novosti« javljajo iz Beograda, da so razgovori za sestavo vlade včeraj zadeli na nove težkoče pri reševanju muslimanskih zahtev in glede osebnosti ministra za vojno. Dopisniku »Novosti« je izjavil ugleden član muslinskega kluba, da muslimani morebiti opuste zahtevo, naj bi se jim odstopilo ministrstvo ver, ako pride do sporazuma. Vprašanje ministra za vojno je kočljivo in je težko da bo rešeno še danes. Zdi se, da bo general Žečević obdržal svoje mesto.

— **d Zagreb, 21.** dec. »Novosti« doznavajo iz Beograda, da se je popoldne nadaljevala konferenca z muslimani in slovenskimi kmeti ter da je sprejela gotove zahteve. Sporna so ostala samo še nekatera vprašanja, glede katerih so morali muslimani vprašati za svet svoj klub. Dopisnik »Novosti« doznava, da so muslimani končno opustili zahteve, dobiti mesto državnega podtajnika v ministrstvu za notranja dela in da po vsej priliki popuste tudi v vprašanju ministrstva za vere. Njihove zahteve po izenačenju davkov in izvedbi agrarnega sporazuma so sprejete, toda vlada misli, naj se izvedejo šele tedaj, ko bo sprejet volilni zakon. Muslimani so tozadevno zoper to, da se najpreje sprejme volilni zakon, ker bi v tem slučaju njihovi pogoji morali ostati neizpolnjeni. Sprejete so bile tudi vse zahteve Slovencev.

— **Beograd, 22.** decembra. (Izv.) Muslimanski klub je imel snoči sejo, na kateri je podrobno razpravljal o situaciji. Definitivno je sklenil, da muslimani odstopijo od svoje zahteve, da se jim prepusti portfelj ministrstva ver. Klub je končno formuliral svoje zahteve in sklenil poslati Pašiču pismo, v katerem ga obveščajo, da so muslimani pripravljeni nadaljevati pogajanja glede sestave nove vlade. V parlamentarnih krogih sodijo, da je sporazum med Pašičem in muslimani toliko kakor gotov.

— **Beograd, 22.** decembra. (Iz.) Še včeraj se je splošno sodilo, da bo vlada danes že sestavljena. Med tem pa so nastale nove težkoče v vprašanju vojnega ministra. Radikalci zahtevajo, da ostane na svojem mestu dosedanji minister vojne in mornarice general Žečević. Temu pa ugovarjajo demokrati ter se sklicujejo na svoječasni med radikalci in demokrati sklenjeni sporazum, v katerem je bilo dogovorjeno, da general Žečević pri eventualni rekonstrukciji vlade ne pride več v kombinacijo. Svoje stališče proti generalu Žečeviću utemeljujejo demokrati s tem, da Žečević ni dorasel svoji nalogi, kar dokazuje zlasti njegovo postopanje v aferi polkovnika Vašića in raznih drugih aferah. Demokrati so nasproti Žečeviću predvsem radi tega, ker je na svojo pest odstavil šefa generalnega štaba Bojoviča. Kakor zatrjujejo, je kandidat demokratov za vojnega ministra bivši minister-general H a d ž i č. Na drugi strani pa je v ospredju tudi kandidatura sedanjega šefa generalnega štaba P e š i č a in generala Pavloviča. Kako se bo kriza rešila, se vnaprej ne more niti približno povedati.

— **Beograd, 22.** decembra. (Iz.) Kakor zatrjujejo v političnih krogih, je dal kralj poklicati iz Aten poslanika Živojina Balugdžića, da se ž njim posvetuje o politični situaciji. Pravijo, da je Balugdžiću določena važna vloga v političnem življenju.

Nedin Sterad:

Slovo gospodične Naste.

Ivan Ivanovič je bil človek in umetnik. V osmem letu njegovega zakona mu je prinesel postrešček pismo, ki se je končalo z besedami:

»Ako bi radi govorili z menoj, predno odidem, se lahko vidiva zvečer. Nasta.«

Ivan Ivanovič je prejel že mnogo pisem z ženskim podpisom, ki so uplivala nanj po vrednosti pisave in papirja, toda pismo gospodične Naste je uplivalo nanj po podpisu, ki je bil zanj cilj novega, nepoznanega življenja.

Zvečer je bil točno na kraju sestanka. Raznoložen je bil kakor človek, ki pričakuje iznenadenja, čeprav ve, da ga ne more iznenaditi nobena stvar in še najmanj ženska. Ta negotovost v gotovosti je posledica samoprevare, ki jo doživi človek v podzavesti, še predno jo vidi uresničeno v zavesti.

Pozdravila sta se kot stara znanca. Gospodična Nasta ga je takoj zelo prijazno opozorila, da jo čaka v kavarni teta in da se ji mudi. Ivan Ivanovič je molčal. Kdo in zakaj bi govoril, ko pa ni besede, ki bi označila neverjetnost resnice.

Šla sta proti kavarni. Pot je bila kratka, temperatura pa zelo nizka...

— Torej odpotujete zares?

— Kakor sem vam pisala.

— Kako da ste se tako naglo odločili?

— Sama ne vem... Želim izpremembe, izboljšanja... Ne vem...

— Pa vam bo dolg čas tam gori!

— Pravijo, da so lepi kraji. In mnogo zabave! Prijazni ljudje in družabno življenje.

— Poznam te kraje. Poleti je krasno... Ljudje pa so čudni...

Tako in podobno je govoril Ivan Ivanovič, obenem pa mislil na vse kaj drugega. Izrazi: izprememba, zabava, prijazni ljudje, družabno življenje so bili zanj skrivnostni ključi, ki so odpirali močno zaklenjena vrata v tajne prostore Nastine duše...

Ivan Ivanovič je ljubil gospodično Nasto. In kaj je ljubezen v umetnikovi duši, ne more vedeti nihče, ki ne čuti v sebi radosti in trpljenja vesoljnih sfer. Ko bi vedela ženska, ki jo ljubi umetnik, kaj je in kaj ni zanj, bi žrtvovala za to ljubezen ne — življenje, ampak smrt...

— In kako morete odpotovati kar tako? Z zadovoljstvom in s smehom?

— Na cesti se vendar ne bom jokala!

— Prav imate. Sem čuden človek... Sicer pa, dovolite mi vprašanje, kaj bi storili vi na mojem mestu?

Gospodična Nasta je molčala.

Bližala sta se kavarni. Besede med njima so bile redke...

— Torej se ne vidiva več?

— Saj se tudi sedaj nisva. Kaj hočete!... Vi ste poročeni... nima smisla...

Ivan Ivanovič ni reagiral. Čemu? Saj je že davno vedela, da je tako! In povedal ji je, da noče uzmiljenja. Tudi prijateljstva ne. O ljubezni nista govorila nikdar. To dela mladina, zapeljivci in igralci na odru...

— Sicer pa tako ne bom za večno gori, je nadaljevala in se nasmejala, kakor zna le ona.

— Tako... tako...

— Vi ste žalostni?

— Žalosten? Nikakor! Vesel pač nisem.

Ivan Ivanovič ni lagal, pa tudi resnice ni govoril. V smislu njenega vprašanja res ni bil žalosten, toda žalost je bila v njegovi duši. Čutil jo je, kako je stiskala njegove misli in objemala njegove načrte. To ni bila žalost, ki muči srce, ampak žalost, ki spremlja razočaranje duše.

Prevara v ljubezni sploh ni razočaranje. Vera v fiksno idejo in ljubezen do drugega spola sta bratska pojma, ki zanikata v bistvu obstoj resnice. Razočaranje je prevara v iskanju resnice, prevara v ljubezni med moškim in žensko je pa le konstatacija izgubljene vere v fiksno idejo...

Gospodična Nasta je pričela zebsti. Venomar je tožila, da je lahno oblečena, da ima kratke rokave in tako dalje.

— Moram iti. Teta me pričakuje...

— Pa dobro. Nisem mislil...

— Vi itak vedno mislite slabo o meni! je poudarila in podala roko.

— Ko bi govorili resnico, bi vam bil zelo hvaležen.

— In če se motite?

— Potem je vaša krivda!...

— Lahko noč!

— Za vas je torej vseeno...

— Če mislite tako, potem...

— Kako naj mislim drugače?

— Oprostite, toda res moram iti! Lahko noč in na svidenje!

Kratek pozdrav in Ivan Ivanovič je odšel...

Pozno v noč je odklepal s skrivnostnimi ključi Nastino dušo. Odprl je skoraj vsa vrata v tajne prostore, toda našel ni v njih ničesar, kar bi jo moglo kompromitirati v njegovih očeh.

Vkljub čudnemu iznenadenju se mu je zdelo vse tako samo po sebi razumljivo, da ni uvidel niti upravičenosti dvoma, ki je sledil kakor črna senca njegovim mislim...

Telefonska in brzojavna poročila.

IZ ZAKONODAJNEGA ODSEKA.

—d **Beograd, 21. dec.** 33. seja zakonodajnega odseka je bila otvorjena danes ob 16. Predsednik Miša Trifunović je po objavljenju dnevnega reda predlagal, da odvzema uredbo o davku na vojne dobičke in uredbo o davku na promet z dnevnega reda in sicer iz razloga, da se tako važne stvari ne morejo reševati brez odgovornih ministrov. Svoj predlog je stavil na glasovanje, kar je bilo z večino glasov sprejeto. Nato so prešli na tretjo točko dnevnega reda in sicer na pretresanje poročila prve sekcije o upravi fondov. Govorili so zastopniki različnih strank. Seja je potekla precej burno.

FRANCOSKO - ANGLEŠKA KONFERENCA.

—d **London, 21. dec.** Uradno se javlja: Konferenca med Lloyd Georgem in Briandom je trajala od 12. do 13. Bavila se je s proučevanjem obnovitvenega vprašanja in se ozirala pri tem na razmere v Nemčiji ter na pomožne vire, ki so Nemčiji na razpolago z ozirom na izvršitev njenih obveznosti. Poleg tega je obravnavala o sredstvih v svrho zboljšanja splošnega gospodarskega položaja v Evropi. Konferenca se bo nadaljevala jutri ob 12.

—d **London, 21. dec.** Reuterjev urad poroča: Včeraj popoldne se je nadaljevala konferenca med Leucheurjem ter angleškimi in francoskimi izvedenci. Govori se, da se izvedenci še niso odločili o prvem problemu ali je Nemčija možna izpolniti zahteve zaveznikov. Šele, ko se bo to odločilo, se bo moglo razpravljati o vprašanju, ali je umestno izsiliti odplačila.

—d **Paris, 21. dec.** Kakor poroča »Petit Parisien« iz Londona, sta oba ministraka predsednika sklenila, da bosta o uspehu prvega sestanka molčala. Razgovori izvedencev o nemških odplačilih v januarju in februarju še niso imeli uspeha.

—d **London, 21. dec.** Z današnje konference se doznava, da je Lloyd George za začetek meseca januarja predlagal konferenco petih velesil, h kateri bi bili povabljeni tudi zastopniki Rusije in Nemčije.

—d **London, 21. dec.** Kakor doznava »Manchester Guardian« s francoske strani, naglaša angleškemu finančnemu ministrstvu včeraj predložena francoska nota v glavnem, da je Francija pripravljena pristati k delnemu, oziroma popolnemu moratoriju, seveda pod gotovimi pogoji. Politika Lloyda Georgea je nastopna: Velika Britanija je pripravljena, da jamči za francosko vojaško varnost na nastopni način. Najprej se morajo odstraniti obnovitvene težkoče. V ta namen je Velika Britanija pripravljena revidirati ves obnovitveni načrt. Franciji in Belgiji naj se opustošena ozemlja obnovi po Nemčiji v zmislu wiesbadenske pogodbe. Velika Britanija opusti vse svoje zahteve napram Nemčiji z utemeljitvijo, da se edini način vzpostavitve evropske trgovine tiče odstranitve atmosfere, ki je bila ustvarjena potom brezplodnega obnovitvenega sistema. Prvi in najvažnejši pogoj, ki ga zahteva Lloyd George, pa je, kakor se govori, da se Francija razoroži na kopnem in na morju.

WASHINGTONSKA KONFERENCA.

—d **Washington, 21. dec.** Italijansko odposlanstvo je izjavilo, da bo politika Italije glede omejitve oboroževanja na morju odvisna v veliki meri od pomorskih sil, ki so bile dovoljene Franciji.

ANGLIJA ZA OMEJITEV PODMORSKIH ČOLNOV.

— d **Pariz, 21. decembra.** Anglija ne namerava nastopiti na washingtonski konferenci za to, da se sploh odpravijo podmorniki. Angleški delegati so izdelali načrt za znižanje tonaže podmorskih čolnov in za omejitev njihove uporabe.

FINANČNE OPERACIJE V AVSTRIJI.

—d **Dunaj, 21. dec.** Zakon, ki je bil predložen danes narodnemu svetu glede kreditnih operacij, pooblašča finančnega ministra, izdajati v zakonu o prijavi valut predvideno predplačevanje dolgov brez omejitve na najvišji znesek in poskrbeti za sredstva v svrho poplačila v zmislu zakona o prijavi valut v gotovini izročenih valut, kakor tudi za pokritje državnih izdatkov, ki do 31. decembra 1291 z državnimi dohodki ali z izkoriščevanjem doslej za državno gospodarstvo dovoljenih kreditnih pooblastil niso mogli biti pokriti, da najvišjega zneska 15 milijard kron potom drugih kreditnih operacij.

NOVA REVOLUCIJA NA PORTUGALSKEM.

— d **London.** Po najnovejših vesteh iz Portugasike je tam ponovno izbruhnila revolucija. Prišlo je do opetovanih krvavih spopadov na bregovih Taha, pri katerih se je tudi precej streljalo. **Vse bolnice so polne ranjencev. Vsi ministri novega kabineta so pobegnili.**

IRSKI PROBLEM.

—d **Dublin, 21. dec.** Sinfajnovski parlament je danes nadaljeval posvetovanja. Devalera je izjavil, da parlament nima pravice ratificirati pogodbo z Veliko Britanijo. On bo, čim pride do glasovanja, predložil tozadeven predlog.

Z VSEH KONCEV SVETA.

—d **London, 21. dec.** Po uradni cenitvi znašajo stroški za vzdrževanje angleških čet ob Renu pet milijonov dolarjev več, kakor znaša angleški delež na reparacijskem odplačilu.

—d **Leipzig, 21. dec.** V procesu Jagow je bila danes popoldne proglašena razsodba. Obtoženec Jagow je bil radi sodelovanja pri veleizdaji pod olajševalnimi okoliščinami obsojen na pet let trdnjavske ječe.

—d **Atene, 21. dec.** Danes so trije invalidni vojaki izvršili napad na oddelek za pripomoč invalidov, ker so se srdili, da že nekaj časa ne sprejemajo podpore, ki so jo v to svrho preskrbeli Venizelotisti iz Amerike. Invalidi so oddali nekaj strelov na osebje dotičnega urada ter ranili enega tajnika in eno strojepisko. Ranjen je bil tudi admiral Konduriotis, ki je v istem času prišel iz pisarne. Njegova rana ni nevarna. Dva od atentatorjev so prijeli. Uvedena je preiskava.

Dobrodelni bazar v Ženevi.

(Slovenski oddelek.)

Kolo jugoslovenskih sester v Ljubljani se marljivo giblje. Sedaj zbira in šiva obleke ter perilo za najubožnejše ljubljanske otroke, v jeseni pa je priredilo na dobrodelnem bazarju v Ženevi poseben jugoslovenski oddelek narodnih ročnih del, vezenin, keramičnih predmetov, igrač i. dr. Da se je moglo Kolo jugoslovenskih sester s pristnimi slovenskimi izdelki udeležiti razstave v Ženevi, je pripomogla predvsem pokrajinska vlada, ki je dala Kolu v to svrho 10.000 K. Poleg drugih jugoslovenskih razstavnih predmetov, je vzbujal tudi specialno slovenski del vseobčo pozornost.

Pokroviteljica jugoslovenskega paviljona je bila soproga generalnega konzula g. Petrovića v Ženevi. Načelnici našega oddelka pa ga. Franja Tavčarjeva in ga. Vida Baltičeva, soproga dež. predsednika, ki se je z veliko vnemo zavzela za sestavo slovenskega oddelka. Pri Osrednjem zavodu za obrt v Ljubljani je kupilo Kolo za ženevsko razstavo krasno zbirko klekljanih in šivanih čipk, filetnih in bisernih del ter po narodnih motivih izvršenih vezenin. Zastopana je bila tudi ribniška roba g. Obersterja in g. Evgena Ivanca z najraznovrstnejšimi lesenimi izdelki. Dalje lončarstvo iz Dolenje vasi pri Ribnici in iz Komende. Z veliko ljubeznijo in njemu lastno spretnostjo je sestavil g. Božo Račič za „Kolo" veliko zbirko prelepih belokranjskih pisanic, ki so bile nakopičene v domačih košaricah. Poleg njih so se kazali svetu belokranjski prički, opanke in čarape. Iz prve jugoslovenske tvornice igrač „Progres" je poslalo „Kolo" v Ženevo razne igrače domačega izdelka. Njim so se pridružile še jugoslovenske igralne karte. Zelo so ugajale punčke, ki so jih sestre „Kola", na čelu jim ga. Marijana Lindtnerjeva, oblekle v raznovrstne narodne noše. Zastopane so bile: Ljubljanka, z avbo in s pečo, ljubljanska mlekarica, Vipavka, Vipavec, tržaška birmanka, Belokranjica, Gorenjka, Gorenjec i. dr. Slovenski oddelek so izpopolnjevale še mnogobrojne razglednice in slike naših pokrajin. Na veliki sliki „Gorenjec in Gorenjka", ki jo je podarila Kolu tvrdka Bonač, so občudovali posetniki razstave zlasti Gorenjkino pečo; tej slično izdelujejo baje tudi v nekem švicarskem kantonu.

Ves, lepo izbrani in z okusom prirejeni slovenski oddelek je vzbujal splošno pozornost in so bili vsi razstavni predmeti v najkrajšem času po najvišjih cenah docela razprodani. Bila je vseobča sodba, da je bil na ženevski dobrodelni razstavi jugoslovenski paviljon eden najlepših. Kolo jugoslovenskih sester sme biti ponosno na to svojo prireditev v velikem svetu; saj je ž njo mnogo pripomoglo k spoznavanju Slovencev na mednarodnih tleh.

Iz naše kraljevine.

— **Organizacija ruskih emigrantov.** V Osijek je dospel knez Obolenski, ki organizira ruske emigrante v naši kraljevini.

— **Velika izguba.** Agent Jovan Gačić iz Beograda je izgubil v vlaku denarnico z 90.000 K.

— **Volkovi.** Iz Sarajeva poročajo, da se je pojavilo v bližini mesta večje število volkov.

— **Ustavljena parobrodna na Donavi.** Med Beogradom in Pančevom je vsled plavajočega ledu ustavljen ves promet.

— **Eksplozija v Zenici.** »Jutarnji list« javlja iz Zenice, da je bila včeraj 20. t. m. ob 9.20 v tamošnjem prenogovniku eksplozija, pri kateri je bilo osem ljudi mrtvih. Vzrok eksplozije dušečih plinov ni znan, ker so imeli delavci električne svetilke. Žrtve eksplozije bodo pokopane na državne stroške.

Gospodarske vesti.

Kmetijska zbornica.

(Napisal dipl. agr. A. Jamnik v Ljubljani.)

(Konec.)

Kot nekaka centrala vseh kmetijskih zbornic je nastopil (že mnogo prej, t. j. leta 1842. ustanovljeni) „Deželni ekonomski (gospodarski) kolegij", ki je poznejše v nekaterih zadevah skupno poslovil s „Zentralstelle der preussischen Landwirtschaftskammern". Deželni ekonomski kolegij je bil redni sosvet kmetijskega ministra, kmetijskim zbornicam pa je služil za odobravanje skupnih zadev kot poslovalnica (obenem z omenjeno „Zentralstelle"). Ta kolegij je bil tako urejen, da so bili v njem odposlanci kmetijskih zbornic in člani, ki jih je imenoval kmetijski minister; število slednjih pa ni smelo dosezati tretjine števila zastopnikov kmetijskih zbornic.

Leta 1899. so obstojale kmetijske zbornice že po vseh provincah Prusije.

Dve leti prej, t. j. dne 7. junija 1897., se je sivorila prostovoljna organizacija stotisoč organiziranih švicarskih kmetov pod imenom „Bauernverband" (po švicarskem pojmovanju ne »kmetsko«, ampak »kmetijsko« udruženje), ki s svojim kmetskim tajništvom (»Bauernsekretariat«) še danes z velikim uspehom vrši v temelju podobno delovanje ter zastopa slično kmetijske koristi kakor spredaj omenjene kmetijske zbornice in ekonomski kolegij (»Bauernverband«) deluje in zastopa švicarsko kmetijstvo ne glede na narodnosti, torej enako za nemški, francoski kakor italijanski del Švice) in kakor so to v več ali manj vidni obliki po letu 1820 vršile tudi avstrijske kmetijske družbe in viteza Simitscha »Zentralstelle zur Wahrnung landwirtschaftlicher Interessen« na Dunaju, ki se je poleg dunajske kmetijske družbe nekako že sama po sebi smatrala za skupno poslovalnico kmetijskih družb iz vseh avstrijskih dežela.

Vse to so bile po večini svobodne institucije, ki so bile podpirane tudi iz državnih in deželnih fondov, so državni in deželni upravi mnogo služile pri delu za prospeh kmetijstva in so bile ene več, druge manj parlamentarnega, po svojem faktičnem delu skupno z državno ali deželno upravo tudi več ali manj upravnega značaja.

Leta 1872. se je ustanovil v Nemčiji takozvani »Nemški kmetijski svet«, ki pa ni imel uradnega značaja ekonomskega kolegija. Ta kmetijski svet je bil po ustanovitvi kmetijskih zbornic sestavljen iz voljenih odposlancev vseh kmetijskih zbornic državi. Poleg zbora (plenuma) je imel kmetijski svet stalni odbor s plačanim generalnim tajnikom. Naloga temu svetu je bila zastopati kmetijske interese vse države v celotnem obsegu tudi glede zakonodaje i. dr. Poleg tega je smel kmetijski svet nepozvan pošiljati državnemu kancelarju motivirane predloge ter se obračati tudi na državni zbor.

(Vsi napredni narodi so torej posvečali kmetijskim zbornicam največjo paznost. Z zadoščenjem beležimo, da se je v tem oziru tudi pri nas prešlo k delu. Kmetijski svet, ki ga je poklical v življenje naš kmetijski minister, je prvi korak k temu, zaradi česar priobčujemu ob prvem sestanku kmetijskega sveta predstoječ kratek zgodovinski pregled o nastanku kmetijskih zbornic. O zbornici sami pa prihodnjič. — Uredništvo.)

—g **Dobava drv.** Komanda dravske divizijske oblasti v Ljubljani naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se sklene dne 30. decembra t. l. v intendanturi komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani neposredna pogodba glede dobave 6580 kubičnih metrov trdih drv. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice, pogoji pa pri divizijski intendanturi v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g **Avstrijski kreditni zavod za trgovino in industrijo »Dunaj«** namerava povišati svojo delniško glavnico od 600 milijonov nemških kron na eno milijardo nemških kron potom izdaje 1.250.000 novih delnic po nem. kron. 320 nominale. Tozadevni predlog bo stavljen izvanrednemu občnemu zboru, ki se vrši v ponedeljek dne 9. januarja 1922 na Dunaju, I. Eschenbachgasse št. 9. Delničarji, ki se nameravajo udeležiti tega občnega zbora, morajo deponirati svoje delnice najkasneje do dne 24. decembra 1921 pri položnih mestih, v Ljubljani pri Kreditnem zavodu za trgovino in industrijo, Prešernova ulica 50, kateri pode radevolje vsa potrebna pojasnila. Posest 25 delnic upravičuje do enega glasu.

— **Dunajski vzorčni semenj.** Kakor že znano, se vrši prihodnji dunajski vzorčni semenj od 19. do 25. marca 1922., t. j. dva tedna po sejmu v Lipskem. Vpisovanje razstavljalcev se zaključi 15. t. m. Lansko leto je bilo razstavljalcev 4000 in posetnikov sejma 200.000

— — —

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 22. decembra 1921.

— **Priprave za kraljevo potovanje v Slovenijo.** Beograjska »Epoha« poroča, da namerava kralj Aleksander takoj po rešitvi vladne krize odpotovati v Slovenijo, kjer se bo vršil lov v večjem obsegu. Dvorni vlak je že pripravljen in njegovo osebje čaka samo še na zadnji ukaz.

— † **Dr. Valentin Štemplhar.** Kakor smo že včeraj poročali, je v Kranju po daljši težki bolezni umrl g. dr. Valentin Štemplhar. (Tiskarski škrat nam je napravil iz Valentina Vladimirja.) Pokojnik je bil ena najmarkantnejših oseb v Kranju in na Gorenjskem. Kot Jurčičev vrstnik se je udeležil vseh borb za naše narodno probujenje. Pod Jurčičem je pomagal tudi urejevati »Slovenski Narod« in mu je ostal zvest sotrudnik do zadnjih let. Bil je kot skala neomajen naprednjak, značaj, kakršni so dandanes le redko sejani. Užival je splošen ugled in spoštovanje. V politiki ni javno nastopal, pridno pa je delal v mestnem zastopu kranjskem, kjer je bil dolgo let odbornik in podžupan. Bil je navdušen planinec, ki je še v zadnjih letih marljivo posečal naše gore. Na Joštu in Šmarjetni gori je bil reden gost, dokler ga ni bolezen navezala na postelj. Sokolstvo je imelo v njem dobrega in požrtvovalnega prijatelja. Mesto Kranj bo dr. Štempiharja težko pogrešalo, ker je bil eden tistih redkih mož, ki je vse storil za napredek in procvit tega lepega gorenjskega mesteca. Bodi vrlemu našemu somišljeniku ohranjen trajen svetel spomin, njegovi cenjeni rodbini pa naše iskreno sožalje.

— **Narodno - obrambni kolki dovoljeni.** Pokrajinski odbor Jugoslovenske Matice v Ljubljani je prejel danes od tukajšnjega ravnateljstva pošte in telegrafa dopis z dne 20. decembra 1921, št. 48.771/II a—21, ki se glasi: Pokrajinskemu odboru Jugoslovenske Matice v Ljubljani. Kr. ministrstvo za pošto in brzojav nam z odlokom št. 76.110 od 7. decembra t. l. javlja, **da je dovolilo Jugoslovenski Matici nalepljati glede na narodni namen, ki ga ima družba, vse vrste vinjet in kolkov na poštne pošiljke.** Enak dopis je dobila tudi Družba sv. Cirila in Metoda. Tudi njeni kolki so dovoljeni.

— **Novoletno darilo pisatelju Stritarju.** Uradništvo ljubljanske podružnice »Jadranske banke« je poslalo pesniku Josipu Stritarju v Aspang 100.000 avstr. kron kot novoletno darilo.

— **Pouk srbohrvaščine na osnovnih in meščanskih šolah.** Višji šolski svet namerava število učiteljev za pouk tega jezika pomnožiti in mu imajo okr. šol. svetu o tej zadevi poročati, odnosno staviti predloge.

— **Radičevci v Mariboru.** Marsikomu se bo zdelo neverjetno, da bi Radić mogel imeti celo v Mariboru svoje pristaše in agitatorje. Še manj verojetno pa se čuje, da spadajo v ta krog tudi — mariborski Nemci. In vendar je temu žal tako. Nedavno se je v Mariboru mudil eden Radičevih zaupnikov iz Zagreba. Prišel je v Maribor z namenom, da od Radičevih pristašev nabere denar, za katerega se naroči narodno darilo St. Radiću za rojstni dan. Obiskal je med drugimi tudi vobče znanega Hrvata, ki se je sam začudil, da segajo Radićeve niti tudi v Maribor. Zaupnik se mu je nasmehnil in dejal: Kot vidim, Vi niti ne slutite, koliko pristašev imamo tu ne le med svojimi brati iz Hrvatske, nego morda še večje število tudi med mariborskimi Nemci. — Povedal je mnogo imen Hrvatov, med njimi tudi uglednega trgovca. Zbirka za Radićevo darilo se mu je dobro obnesla. Skušal je prirediti tudi večji shod, pa je spoznal, da klasje vendar še ni toliko dozorelo in se omejil le na tajne zaupne sestanke. Mariborskim Nemcem seveda ni mnogo za čestito osebo g. Radića. Kar jih priganja v ta nenaravni zakon, je pač skupna ideja o uničenju monarhije in jedinstva. Če je res, da se med to družbo nahajajo tudi nekateri bivši častniki iz Hrvatske in da morda kdo od njih zavzema celo vplivno mesto v javnosti, to je vprašanje, s katerim naj se bavijo oni, ki so poklicani čuvati, kaj se godi za kulisami v Mariboru.

— **Davek na inserate** je zakonodajni odbor 20 mož res sklenil uvesti s 1. januarjem 1922 za vso državo (ali morda le za »prečane«?) ne da bi bil količkaj vprašal za mnenje prizadetega založništva časopisov in knjig. Čim se ta sklep objavi v »Služ. Novinah«, postane zakon in vsak časopis ter vsak koledar ozir. knjiga z oglasi bo morala plačati davek za vse oglase po njih obsegu od 2 do 20 kron. Glede načina pobiranja tega davka je obljubila tuk. fin. delegacija da se bo po možnosti ozirala na želje časopisnih uprav in podpirala njih tozadevne nasvete. Naše zastopnike v zakonodajnem odboru in sploh naše poslance pa opozarjamo, da store vse potrebne korake, da se čim preje ukine ta naredba, ki nalaga nova bremena samo srednjim in nižnjim slojem, kateri edini bodo čutili in nosili vso težo teh bremen.

— **Proti prometnim oviram.** Dočim se v naši prestolnici bije že tedne sramoten strankarski boj za osebe ministrov, podtajnikov in drugih ugodnikov, imajo razni modrijani v ministrstvih čas in priliko, da zamišljajo odredbe, katere pomenjajo barbarsko šikaniranje potniškega prometa. Pravkar se razglaša, da se morajo odslej naši jugoslovenski potniki v inozemstvu vedno javiti pri naših zastopstvih v inozemstvu. Ne vemo še, ali velja ta ukrep samo za Trst ali za inozemstvo sploh. Gotovo je, da pomenja tak ukrep naravnost provokacijo. Res izumljivi so naši upravniki v sredstvih, ki vzbujajo med prebivalstvom jezo in odpor. Ta ukrep je bedast. Posledica mu je silna izguba časa. Predno se opravi taka zglasitev, se izgubi celo dopoldne. Ljudje ne hodijo v inozemstvo na obisk naših zastopnikov! S tem se trati naš novec in izgublja čas. Treba je več uradnikov. Glavna reč pa je, da se prebivalstvo brez potrebe gnjavi in se vzgaja sovražnost. Čemu trošimo novce za Portoroše, ako bomo zopet blokirali promet? Promet treba poživljati, ne pa ga oteževati. Časi samokolnic so pri nas minili. Zato proč s to novo prometno cokljo!

— **Razgovor o železniških vprašanjih.** Upravni svet Dolenjskih železnic je sklenil, da se odgodeni shod, namenjen razgovoru o naših železniških vprašanjih, vrši v četrtek dne 29. decembra ob 9. v Ljubljani, Knafljeva ulica 9 (Kranjska hranilnica, pritličje, desno).

— **Tečaji za analfabete.** Minister prosvete je odredil, da se po vsej državi ustanove v krajih kjer zahtevajo to potrebe, tečaji za analfabete. Vojake-analfabete poučujejo pri nas ljudskošolski učitelji. Zanimivo bi bilo izvedeti, koliko odstotkov je prav za prav v Sloveniji takozvanih analfabetov, t. j. ljudi ki ne znajo ne pisati in ne čitati!

— **Iz mestnega šolskega sveta.** O redni seji mestnega šolskega sveta, ki se je vršila v petek dne 9. decembra 1921, smo prejeli nastopno poročilo: Župan predsednik proglasi sklepčnost in otvori sejo. Zapisnikar poroča iz predsedstva o imenovanjih in odredbah višjega šolskega sveta in oglasi bistvene kurencije, kar se vzame brez ugovora na znanje. Odobri se zapisnik zadnje redne seje z dne 7. septembra 1921. Poročila okrajnega šolskega nadzornika o osebnih izpremembah izza zadnje upravne dobe in pa o raznovrstnih daljših dopustih se vzameta brez ugovora na znanje. Za razpisana učna mesta stalnih učiteljic srbohrvaščine na javnih mestnih ljudskih in meščanskih šolah ljubljanskih se predlože višjemu šolskemu svetu tropredlogi. Sklene se višjemu šolskemu svetu priporočiti, naj nanovo ustanovi in v stalno popolnitev z veljavnostjo od 1 septembra 1922 razpiše štiri učna mesta katehetov na javnih mestnih ljudskih in meščanskih šolah. Sprejmo se predlogi okrajnega šolskega nadzornika o ureditvi mestnih šolskih vrtov, ki jih je predložiti višjemu šolskemu svetu in občinskemu svetu. Na znanje se vzame obvezna otvoritev nastavnega razreda na II. mestni deški meščanski šoli pro 1922/23 in sklene se pravočasno potrebno odrediti radi njegove nastanitve. Sprejme in odobri se novo službeno navodilo za mestne šolske sluge, ki ga je zasnovala posebna anketa pristojnih pedagoških in administrativnih faktorjev. Reši se več internih vprašanj, ki so s tem navodilom v zvezi. Ko pojasnita nadzornik in zapisnikar nekaj internih zadev pedagoške in gospodarske vsebine, zaključi predsednik sejo.

— **Kavarna »Zvezda« v Ljubljani** je bila včeraj popoldne otvorjena. Opremljena je z vsem komfortom in urejena kakor najlepše velikomestne kavarne. Ker je bilo splošno znano, da ustreza docela renovirana dvorana vsem modernim zahtevam, je bil poset kavarne popoldne in zvečer tako številen, da je že skoro nedostajalo prostora. Vkljub največjemu navalu je bila postrežba hitra in točna. Jedila in pijače, ki se nudijo gostom v kavarni so prvovrstne. Gostje so splošno izražali svojo zadovoljnost na okusni preureditvi kavarne ter izrekali svoje veselje, da je g. Krapež vkljub vsem neprilikam in oviram z vztrajnostjo, marljivostjo in trdno voljo ustvaril v Ljubljani ložal pogrešali, želimo g. Krapežu, da bi zdavna nujno potrebovali, a ga doslej žal pogrešali. Želimo g. Krapežu, da bi njegovo podjetje cvetelo in se razvijalo, kar bo najlepše plačilo za njegov trud in njegovo podjetnost.

— **Naknadna zaprisega v Mariboru.** V sredo, 21. t. m. je okrajni glavar g. dr. Lajušič zaprisegel vse ono uradništvo, ki se svojčas radi bolezni ali odsotnosti ni moglo udeležiti slavnostnih zapriseg. Med naknadno zaprisežencmi sta se nahajala tudi gg. dr. Vrstovšek in prof. Voglar. Cerkveni obred je izvršil kanonik Janežič.

— **Železničarjem!** Včeraj popoldne je došla od vrhovnega vodstva koalicije v Beogradu brzojavka sledeče vsebine: Zahteve nerešene. Upanje slabo. Delo nadaljujemo. Vztrajajte! — Podpisi: Stanojević, Korošec, Beltram, Nachtigal, Pavlič. — Skoro neverjetna vest. Upamo pa, da so naši zastopniki prevelikim črnogledi, ker nikakor ne moremo verjeti, da je ostala vlada slepa in gluha napram bednemu položaju železničarjev, o katerem je točno poučena in so zastopniki vlade sami priznali, da so zahteve železničarjev upravičene in da je sedanji položaj železničarjev neznosen. Železničarji! Pozivljamo Vas, da ohranite mirno kri, dokler

so ne vrne naše zastopstvo iz Beograda, ker se nadejamo, da bo na vodilnih mestih končno le prodrla uvidevnost.

— **Kaj je z ljudsko univerzo v Mariboru?** Pišejo nam: V Mariboru je taka navada, da se vse ustanavlja, da se izpočetka vse oduševlja za vsako novo stvar, a ko je treba pričeti z resnim delom, nastane zastoj. Bojimo se, da zadena slična usoda tudi komaj ustanovljeno ljudsko univerzo. V zmislu ustanovnega sestanka naj bi se predavanja že takoj začela, še predno so izvršene formelnosti sestave društvenih pravil, potrditev itd. Do prvega občnega zbora bi se bilo moralo zanimanje v ljudskih plasteh že kazati in širiti. Samo predavati o potrebi ljudskih univerz je pač čisto odveč, ker to potrebo pač vsakdo več ali manj občuti. Treba je pričeti z delom samim, še predno ne ugasne splošno zanimanje za to.

— **Nova »država«.** Poštno in brzojavno ravnateljstvo v Kismartonu na Madžarskem je sporočilo našemu poštnemu ministrstvu, da je »suverena država« v Kismartonu izdala lastne poštne znamke z napisom »Nyugat Magyarország« in »Westungarn Orland«. Ker pa naša vlada ni obveščena o kaki avtonomni vladi v Kismartonu ni priznala omenjenih znamk ter odredila, da se morajo pisma s temi znamkami smatrati kot nefrankirana.

— **Za podpolkovnika je imenovan sanitetni major dr. Rihard Jug, šef kirurgičnega oddelka v stalni vojni bolnišnici v Ljubljani.**

— **Tlakujte prehode v predmestjih!** Trajajoče južno vreme je omehčalo zemljo na vseh koncih in krajih. Na pešpotih in cestah kakor tudi po drevoredih je nastalo blato do gležnjev. Mestna uprava naj da blato postrgati in ceste in prehode na križiščih sedaj izdatno nasuti, spomladi pa tlakovati.

— **V hribih se dela dan...** Na Studencu pri Sevnici, kjer dosedaj še ni bilo nobenega kulturnega društva, je bil v nedeljo 18. t. m. ustanovni občni zbor podružnice Kola jugoslov. sester. Gospa učiteljica Mira Engelmanova iz Ljubljane je kot zastopnica glavnega upravnega odbora KJS. govorila zborovalkam o namenu in pomenu društva. Z velikim zanimanjem so sledile zborovalke lepim izvajanjem govornice. Pristopilo je 55 članic. Pri volitvah je bila izvoljena kot predsednica ga. Dragica Grilčeva iz Studenca, kateri gre zasluga, da je prišlo do ustanovitve podružnice. — Tajnica.

— **Policijska ura.** Državno policijsko ravnateljstvo naznanja, da se ne bo dovoljevalo podaljšanje policijske ure ob prilikah kakor Božič, Silvestrovo in pustne dni pavšalno na prošnjo zadruge, marveč mora vsak posamnik, če želi podaljšanja policijske ure, sam za to zaprositi, in sicer 8 dni poprej, ter kolekovati prošnjo za 2 dinarja, priložiti pa kolek za 5 dinarjev. (Božič je že pojutrišnjem, prošnjo pa je treba vložiti 8 dni prej!)

— **Preureditev selske službe pri pošti Grosuplje.** S 1. januarjem 1922 se preuredi pri pošti Grosuplje dostavljanje poštnih pošiljk po selskem pismonoši tako-le: I. okraj bo obsegal kraje: Jerova vas, Mala Stara vas, Velika Stara vas, Gradišče, Perovo, Hrastje, Vrbače, Cikava, Sela in Brezje. II. okraj pa kraje: Dolenja Slivnica., Malo in Veliko Mlačevo, Boštanj, Zagradec, Gatina, Dolenje Dublice, Gorenje Dublice, Blato in Prapreče. Dostavljalo se bo v I. okraju vsak ponedeljek, sredo in petek, v II. okraju pa vsak torek, četrtek in soboto. Dostava se je uvedla na novo le za kraje: Brezje, Jerova vas, Cikova in Sela.

— **Kolo jugoslovenskih sester** priporoča znova svoje srečke. Kakor hitro se razprodajo, bo izžrebanje. Glavni dobitek znaša 50.000 kron. Roditelji! Dajte svojim malčkom poleg drugih darov ob drevesu še eno tako srečko! Saj stane le en dinar. Otroci je bodo veseli, obenem pomagate na ta način tudi Kolu. Srečke dobite v trafikah, restavracijah in kavarnah. Ne odklonite jih, ko vam jih ponujajo!

— **Za potnike iz Avstrije v Jugoslavijo.** Obratno ravnateljstvo južne železnice objavlja: Generalna direkcija carin v Beogradu nas obvešča, da jemljejo potniki pri D-brzih vlakih zlasti iz Avstrije seboj v kupeje še vedno kot ročno prtljago carini podvržene predmete, z namenom, da jih utihotapijo v Jugoslavijo, ne da bi plačali uvozno carino. Opozarjamo občinstvo v njega lastnem interesu, da preda take predmete v prevoz kot potniško prtljago, ker bo carina sicer v nasprotnem slučaju nastopila z občutnimi globami, oziroma take potnike prisilila, da prekinejo vožnjo in izstopijo v obmejni carinski postaji. Če pa ima potnik seboj carini podvržene predmete, ki so tako malenkostni, da jih ne more predati kot potniško prtljago, naj jih prijavi sam nepozvan carinarnici v obmejni carinski postaji.

— **Otvoritev »Slovenske trgovske banke« v Mariboru.** Namesto samo lokalno projektirane trgovsko - obrtne banke v Mariboru, se je po prizadevanju ravnatelja g. Tomana doslej največ s pomočjo ljubljanskih trgovcev ustanovilo večje bančno podjetje pod naslovom »Slovenska trgovska banka«. V Mariboru, kjer so lokali že pripravljeni, se banka otvori še ta mesec, v Ljubljani pa spomladi. Podjetje bo enotno in namenjeno pod ugodnimi pogoji podpreti malo trgovino in obrt v Sloveniji.

— **Ob meji.** Ob naši severni meji pri Sv. Duhu se je pripetil žalosten dogodek. Vojak granične trupe je ustrelil kmeta Antona Kureta, ker iz nepojasnjenih razlogov ni takoj obstal na mestu, ko mu je vojak zaklical: Stoj!

— **Obč. lov v Tržiču** pride dne 24. t. m. ob 11. dopoldne v občinski posvetovalnici v Tržiču na javno dražbo.

— **Dražba lova.** Lov krajevne občine Cerklje, se bode v četrtek, dne 5. januarja 1922 ob 10. na okrajnem glavarstvu v Kranju soba št. 6 potom javne gražbe oddajal v zakup za dobo od 1. januarja 1922 do 31. decmbra 1926.

— **Mestni gospodarski urad odda** nekaj božičnih drevesc revnejšim slojem, šolam in zavodom brezplačno Dobe se pri hišniku na Gradu.

— **Aretiran komunist.** Policija je aretirala nekega komunista, ki je došel s Hrvatskega ter nastopal tako, da je vzbudil sum redarstvenih organov.

— **Aretacije.** Policija je včeraj aretirala 8 osebe radi pijanosti, dva zaradi tajne prostitucije, 3 zaradi prekoračenja državne meje brez potnega dovoljenja, 1 zaradi tatvine in 1 zaradi beračenja.

— **Velik prijatelj zajcev** in jazbecev je Prohasek Fran, iz Stične pri Šmartnem. Ker so mu »v koruzi škodo delali« je nastavil zanjke in jih par tudi postrelil. Pred okr. sodiščem je bil obsojen radi lovske tatvine na 10 dni zapora, da mu bodo prešle skomine po zajčji pečenki.

— **Ukradena cekina.** Orožniškemu narednику Mirku Ušaju je neka Marija Brun izmaknila 2 cekina po 10 K. Pobegnila je proti Kamniku.

— **Nesreče.** Edvard Blažič, krojaški vajenec na Aleksandrovi cesti, je šel po stopnicah. Za njim je prišel neki drug, njemu neznan vajenec, in ga sunil, da je padel. Pri padcu pa je udaril z desnico po oknu in si roko ranil. — Jakob Vrhovnik, 12letni rejenec, je hotel prižgati karbidko, katera pa ni bila pravilno skupaj sestavljena, vsled česar je nastala eksplozija in mu zagnala del svetilke v čelo. Smrtno nevarno ranjenega so prepeljali v bolnico. Upanja na okrevanje ni. — Ivan Kastelic, hlapec, je v Janez Trdinovi ulici razkladal senene bale. Pri tem pa mu je ena padla na levo nogo in mu jo zlomila. — Janez Zeni, hlapec v Ševljah pri Sv. Joštu, je pokladal konju seno. Pri tem pa ga je konj udaril na glavo.

— **Tatvine v mariborski delavnici Juž. žel.** V sredo se je pred kazenskim sodiščem v Mariboru pričela razprava glede tatvine bakra v delavnici na Koroškem kolodvoru. Delovodja Hofer toži delavca Vakeja, da ga je obtožil tatvine bakra. Sodišče je prekinilo razpravo, da se najprej potom preiskave dožene, če je Hofer ali kdo drugi kradel.

— **Razdelitev civilnih oblek** pri vojaški intendanci bo zaključena z 31. decembrom 1921 in je vsaka osebna ali pismena intervencija pri tej ustanovi brezuspešna in naj se opusti. Samo vjetniki, ki so se vrnili po 1. maju 1921, morejo dobiti še civilno obleko, ako imajo tozadevno uradno potrdilo pristojne občine in orožniške postaje. Natančna navodila so bila vposlana na okrajna glavarstva v obvestitev občin.

— **Novoletna voščila.** Uprava »Slovenskega Naroda« je uvedla pred 25 leti jako priporočljivo navado, da trgovci, obrtniki, gostilničarji in brivci svojim gostom čestitajo k novemu letu potom našega lista. Tako novoletno voščilo ne velja veliko, pač pa prihrani mnogo pisanja, zamere in pa — drago poštnino. Novoletna voščila sprejemamo iz cele Jugoslavije po teh-le cenah: mala 30 K, večja 90 K, 160 K in 320 K. Sprejemajo se do 28. t. m.

— **Lepo božično darilo!** Idealni oče, ženin in soprog se zamore svoji dragi najbolj prikupiti, ako ji kot božično darilo kupi pri tvrdki M. Podkrajšek, Jurčičev trg, nasproti tvrdke Leskovec in Meden, kak krasni izdelek vezenega perila, katera tvrdka ima samozalogo za Ljubljano prve jugoslovenske tovarne vezenin in perila »Dop« na Bledu, katera izdeluje vsakovrstno žensko, otročje telesno — namizno ter posteljno perilo od najpriprostejše do najfinejše izdelave. Dalje izdeluje tovarna vsakovrstne vezane zavese in pregrinjala za postelje iz finih švicarskih tkanin. Tvrdka M. Podkrajšek sprejema brezplačno naročila in tudi preskrbi proračune za popolne nevestine opreme od priproste do najfinejše izdelave po brezkonkurenčnih cenah. — Želimo, da se občinstvo poslužuje pri nakupu omenjenih potrebščin teh naših pristnih narodnih podjetij. (9217)

Sokolstvo.

— **Sokol I.** ima v soboto zvečer ob 8. uri na Taboru božično drevesce za one člane(ice), ki nimajo lastnega božičnega večera v rodbini.

Društvene vesti.

— **Občni zbor antituberkulozne lige** je določen na 13. januarja v Mariboru v telovadnici meščanske šole.

Turistika in sport.

— **Planinski ples.** Slovensko Planinsko društvo naznanja, da priredi v sredo dne 1. februarja svoj planinski ples v prostorih Narodnega doma v Ljubljani. Za ples bodo prirejeni zgornji in spodnji prostori Narodnega doma. Tudi ta ples se bo vršil kot neprisiljena veselica planincev in prijateljev planinstva.

Kultura.

REPERTOIR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama.

Četrtek, 22. dec.: Revizor. Izven.
Petek, 23. dec.: Zaprto.
Sobota, 24. dec.: Zaprto.
Nedelja, 25. dec.: Komedija zmešnjav. Popoldne ob 3. Izven.
Nedelja, 25. dec., Peterčkove poslednje sanje. Zvečer ob 8. Izven.
Ponedeljek, 26. dec.: Peterčkove poslednje sanje. Popoldne ob 3. Izven.
Ponedeljek, 26. dec.: Revizor. Izven.
Torek, 27. dec.: Zaprto.

Opera.

Četrtek, 22. dec. Carmen. C.
Petek, 23. dec.: Zaprto.
Sobota, 24. dec.: Zaprto.
Nedelja, 25. dec.: Werther. Izven.
Ponedeljek, 26. dec.: Prodana nevesta. Izven.
Torek, 27. dec.: Zaprto.

— **Pravila** za ljudsko univerzo v Mariboru je pokrajinska vlada že potrdila. V kratkem skliče okrajni glavar dr. Lajušič kot začasni predsednik ustanovnega odbora tozadevno sejo, kjer se bo določil občni zbor najbrže za 15. januarja. Žalostno za razmere v Mariboru pa je, da se je doslej priglasilo komaj 5 predavateljev, med njimi ena učiteljica.

— **Jugoslovenski pesniki v angleški antologiji.** V Londonu je izšla l. 1919 antologija moderne slovanske literature, ki ja je priredil B. P. Selver, znan prevajalec iz slovanskih jezikov. Med jugoslovenskimi pesniki so zastopani tudi Prešeren, Aškerc in Zupančič. Knjiga je izšla pod naslovom: B. P. Selver: An Anthology of Modern Slavonic Literature. London, Kegan Paul.

— **»Nova Evrona«** br. 14. prinaša sledečo vsebino: Reč jugoslovenskoj omladini (A. Gauvain). — Omladina i patriotizam. (A. Behmen.) Misli o uzgoji. (A. Barac.) — Politična inteligencija omladine. (A. Ujević.) Država i mladi atentatori. (M. Mikac.) — Anabronizam. (M. Radonić.) Književni pregled. Jedan nov proročk. (V. Vukičević.) — Knjige i listovi. — Beležke.

— **»Jugoslavenska Njiva«** št. 50 ima naslednjo vsebino: Nikola Premović: Kriza srpsko - hrvatskih odnosa. — Inž. Evg. Sočevič: Bosanski bieluttak i naša industrija stakla. — Zdenko Vernić: O drami. — Dr. Josip Nagy: Inostrana politika Italije. (Nastavak.) — Jugoslovenski pregled: Umjetnost. — Slavenski pregled: Ruski glasnik. — Listak.

— **Almanah „Talija".** V Osijeku izide te dni gledališki almanah „Talija" pod uredništvom A. V. Beka, M. Poliča (opernega ravnatelja — Slovenca) in Gj. Berkeša s prispevki dr. N. Andrića, M. Barbarića, Mil. Begovića, B. Berse, Borštnik-Zvonarjeve, Rud. Bukšeka, Ž. Fritza, Fr. Govekarja, Fr. Lhotke, Rud. Magjerja, Adele Milčinovićeve, Riste Savina i. dr. Cena almanahu bu 80 dinarjev.

— **Varaždinsko mestno gledališče** je v nevarnosti rad slabih materijalnih razmer, nedostatne podpore in zaradi — konkurence kina.

Borze.

— **Zagreb**, 22. dec. Zaključek. Devize: Pariz 21.—, London 1100.— do 1110.—, Berlin 150.—, 152.—, Dunaj 5.50, 5.80, Praga 363.—, 367.—, Trst 11.95, Dolar 255.—, 257.—, Budimpešta 43.50, 44.—. Valute: dolar 253.50, 254.—.

— **Praga**, 21. decembra. Zagreb 29.—, Dunaj 1.2650, Budimpešta 11.75 Curih 1430.—, Milan 330.—.

— **Dunaj**, 21. decembra Zagreb 2175.—, Budimpešta 920.—, Berlin 3500.—, Praga 7975.80, Milan 26.400.—, Pariz 46.500.—, London 24.700.—, New York 5880.—, Curih 11.465.—, Varšava 204.—.

Dunajska efektna borza.

— **Dunaj**, 21. decembra. Julisüd 13.900.—, Kredit 9100.—, Živno 30.520.—, Sev. žel. 260.000.—, Drž. žel. 34.400.—, Alpine 49.990.—, Krupp 22.000.—, Poldi 31.400.—, Škoda 38.000.—.

— **Pariz**, 21. decembra. Berlin 7.325, Milano 52.551, Newyork 12.471, Curih 252.75.

— **Trst**, 21. decembra. Praga 29.20, Zagreb 8.35, Berlin 13.—.

— **Berlin**, 21. decembra. Zagreb 68.—, Dunaj 6.50, Budimpešta 26.30, Praga 233.—, Milan 870.—.

— **Budimpešta**, 21. decembra. Zagreb 245.—, Dunaj 10.375, Praga 835.—, Milan 29.—.

Poizvedbe.

— **Zgubil** se je jazbečar, črn, po imenu Tukec. Odda naj se proti primerni nagradi na Poljanski cesti št. 5.

— **Izgubljeno.** Dne 21. decembra 1921 se je izgubil na glavni pošti ali v Šelenburgovi ulici — Dunajska cesta zavitek z enim kosom ženskega perila. Pošten najditelj se najuljudneje naprosa, izročiti dotični zavitek kr. policijski direkciji v Ljubljani, proti nagradi.

Zelo prijetno pri ribanju hrbta rok nog in celega telesa, kot kosmetikum za negovanje kože zob in ust deluje lekarnarja Fellera prijetno dišeči »Elsafluid«. Mnogo je močnejši in boljši kakor francosko žganje in že 25 let priljubljen. 3 dvojna te steklenice ali 1 specijalna steklenica skupaj z zamotom in poštnino za 48 kron pošilja: Eugen V Feller Stubica donja Elsatrg 238 Hrvaško.

Najnovejša poročila.

Borba med Ljubljano in Mariborom.

— **Gradec**, 22. dec. (Izv.) Današnja »Tagespost« priobčuje uvodnik: »Borba med Ljubljano in Mariborom«, v katerem izvaja med drugim: »Že nekaj tednov sem se vodi borba med Ljubljano in Mariborom. Spor je nastal zaradi vprašanja, da li naj tvori Slovenija eno oblast, katere sedež bi bila, samo ob sebi razumljivo, Ljubljana, ali naj se ozemlje razdeli v dve oblasti s sedežem v Ljubljani in Mariboru. Spor ima svoj izvor v ustavi, kjer določa člen 95, da sme oblast obsegati samo 800.000 prebivalcev. Ta določba je bila usodepolna in je imela v sebi klice za spore, ker ne znaša število Slovencev, v kolikor so našli streho v Jugoslaviji (velik del njih je pripadel Italiji), polnega milijona. Že pri prvem poskusu razdelitve so se pojavila nesoglasja, po katerih smernicah se naj razdeli slovensko ozemlje. Kmalu po sprejemu ustave so se v Beogradu jeli zavedati, da je vprašanje razdelitve države v oblasti ustvarilo nove težkoče, katerih je v državi že itak dovolj. Zato se je pred nekaj meseci neko poloficijelno glasilo izrazilo, da se ne bo pri zakonu o razdelitvi državi v oblasti, ki je namreč pridržana posebnemu postopanju v legislativi, postopalo ozkosrčno, ako bi se izkazala potreba, vsebino člena 95. drugače tolmačiti.« Člankar našteva nato vse argumente, ki jih navajajo zagovorniki ene oblasti, kakor tudi one, ki jih navajajih boritelji za dve oblasti. Dasi člankar ne zavzema v vprašanju nobenega jasnega stališča, vendar je iz njegovih izvajanj razvidno, da Nemci žele, da bi prišlo do razdelitve Slovenije v dve oblasti in da bi tvorila mejo med mariborsko in ljubljansko oblastjo stara kranjsko-štajerska meja.

NARODNA SKUPŠČINA — ODGODENA.

— **Beograd**, 22. decembra. (Iz.) Po seji zakonodajnega odbora se je sestala narodna skupščina. Sejo je otvoril ob 19. predsednik dr. Ivan Ribar. Ker je medtem došlo poročilo, da vlada še ni sestavljena, je predsednik dr. Ribar takoj zaključil sejo in naznanil, da se bo prihodnja seja narodne skupščine vršila šele po katoliškem Božiču v sredo dne 28. t. m. Proti predlogu, da se skupščina odgodi, so nastopili klerikalci, narodni socijalci, socijalni demokratje in republikanci.

Pogodba med Avstrijo in Češkoslovaško.

— **Dunaj**, 22. decembra. (Izv.) V vladnih krogih komentirajo politično pogodbo s Češkoslovaško takole: Pogodba pomenja znaten napredek z ozirom na prejšnje odnošaje med Avstrijo in Češkoslovaško. Dr. Renner je namreč svoječasno sklenil, kar do zdaj javnosti ni bilo znano, s Češkoslovaško tajen pakt. Sedanja pogodba se razlikuje od dr. Rennerjevega pakta bistveno v treh točkah: 1. Določa se, da bo varovala Avstrija strogo nevtralnost v slučaju, ako bo napadena Češkoslovaška. Dr. Rennerjev pakt je v tem pogledu določal, da bo Avstrija podpirala Češkoslovaško. 2. Kar se tiče Habsburžanov, sta se v sedanji pogodbi Češkoslovaška in Avstrija protistransko obvezali samo glede lastnega državnega ozemlja, dočim je Rennerjeva pogodba šla v tem oziru mnogo dalje. 3. V Rennerjevi tajni pogodbi ni bilo točke o absolutni veljavi razsodišča.

— **Gradec**, 22. dec. (Izv.) Snočna »Tagespost« piše o pogodbi, ki sta jo v Lani sklenili Češkoslovaška in Avstrija. Kancelar Schober je v odseku za zunanje stvari dvignil zastor in obvestil javnost o novi pogodbi Avstrije s Češkoslovaško. Je to visokopolitični protokol, ki ustvarja tesne zveze in občutne obveze. Najprvo se ti dve državi zavezujeta za striktno izvedbo saint-germenske in trianonske mirovne pogodbe, to je določba, ki je gotovo zelo simpatična Češkoslovaški kot takozvani »zmagovalski državi«, ki pa pomenja za Avstrijo zopetno odpoved narodnih nad v bodočnost, najmanje za pet let. Umetnosti resignacije, modrosti resignacije so se na Dunaju temeljito naučili: — Kar pogodba še sicer vsebuje, je na kratko povedano to-le: Nemška Avstrija bo v bodoče jadrala v vlečku prononsirane slovanske države in ker je Češkoslovaška, kakor je znano, vodilna država male antante, je jasno, da je sedaj tudi Avstrija preko Prage iskala in tudi našla pridružitev k mali antanti. Zdi se, da stavijo na Dunaju večje nade v bodočnosti na malo, kakor pa veliko antanto.

VSENEMCI PROTI AVSTRIJSKO-ČEŠKOSLOVAŠKI POGODBI.

— **Dunaj**, 22. dec. (Izv.) »Deutsche Nachrichten« javljajo: V krogih velikonemške stranke vladajo veliki pomisleki proti pogodbi, ki se je sklenila med Avstrijo in Češkoslovaško, in nameravajo uvesti veliko akcijo proti izvedbi te pogodbe. Velikonemci se čutijo omalovaževane zaradi tega, ker velikonemška stranka in njen zastopnik dr. Waber nista bila predhodno obveščena o intencijah vlade.

DR. BENEŠ ODSTOPI KOT MIN. PREDSEDNIK.

— **Praga**, 22. dec. (Izv.) Ministrski predsednik dr. Beneš namerava kot šef vlade odstopiti, in sicer zaradi nezanesljivosti sedanje vladne koalicije. Najbrž poda svojo demisijo še pred novim letom. Kot njegovega naslednika imenujejo voditelja agrarne stranke dr. Švehlo.

NOVA KONFERENCA V PARIZU.

—**d London**, 22. dec. Vlada je sklenila, da odpotuje lord Curzon dne 8. januarja v Pariz, kjer se bo posvetoval s francoskim in italijanskim zunanjim ministrom o ureditvi vprašanja bližnjega vzhoda.

—**d Pariz**, 21. dec. Agence Havas poroča iz Londona: Ministrski predsednik Briand in Lloyd George sta se snoči sestala v Downing Streetu in sta sklenila sklicati v prvem tednu meseca januarja v Cannes vrhovni svet. Konferenca zunanjih ministrov Francije, Anglije in Italije se bo sestala v najkrajšem času v Parizu, da se posvetujejo o vprašanju bližnjega vzhoda. Vrhovni svet bo sklenal o sklicanju mednarodne gospodarske konference, ki bo imela nalogo, proučevati sredstva za gospodarsko vzpostavitev Srednje Evrope. Te konference bi se udeležila eventuelno tudi Rusija. Briand bo jutri ob 11 zopet konferiral z Lloyd Georgem, ob 14. pa se bo z vsem francoskim odposlanstvom vred odpeljal zopet v Pariz. Francoski ministrski predsednik je sprejel poslanika Zedinjenih držav, ki se mu je v imenu državnega tajnika Hughesa prišel zahvalit za to, ker je Briand pristal na prošnjo Amerike glede vprašanja velikih ladijskih enot. Potem je sprejel Briand belgijskega poslanika, s katerim se je razgovarjal o različnih vprašanjih, ki se tičejo Belgije, posebno o vprašanju reparacij in odškodnina.

ODOBREN PLEBISCIT V ŠOPRONJU.

—**d Pariz**, 21. dec. Poslaniška konferenca je vzela na znanje izid ljudskega glasovanja v Šopronju in je naročila pododseku komisije, naj izdela načrt direktiv za aplikacijo izida ljudskega glasovanja, katero naj bi vodili zavezniški generali. — K temu javlja Dunajski korespondenčni urad z pristojne strani: Avstrijska vlada si tega poročila na podlagi vesti, katera je prejela, ne more drugače tolmačiti, kakor tako, da je poslaniška konferenca, na čije pravičnost je avstrijska vlada apelirala, naročila pododseku, naj proučuje izid ljudskega glasovanja v Šopronju.

PRVA SEJA MUNICIPALNE DELEGACIJE NA REKI.

— **Reka**, 21. dec. (Izv.) Včeraj se je vršila prva seja municipalne delegacije. Otvoril jo je starostni predsednik Raicich, naglašajoč potrebo uspešnega dela za ljubljeno reško mesto. Poročevalec dr. Biasi je prečital nato norme za delovanje delegacije. Treba spraviti norme mestnega štatuta v skład z novimi razmerami, nastalimi iz konstituante, da se bo moglo pričeti redno poslovanje. Večina je odobravala poročilo. Susmel, član manjšine, pa je čital dolg ugovor proti normam. Končal je vsled protestiranja s strani večine. Municipalna delegacija, izvoljena po konštituanti za občinsko upravo, sprejema funkcije, izvirajoče iz mestnega štatuta municipalnemu zastopstvu in delegaciji ter obdrži svoje delovanje, dokler konstituanta ne odloči drugače. Pri raznih točkah so ugovarjali govorniki manjšine. Končno je bil novi municipalni opravilnik sprejet z večino glasov.

KARLOVI POMAGAČI.

—**d Budimpešta**, 21. dec. Predsednik zatožnega senata budimpeštanskega kazenskega sodišča je v procesu proti obtožencem zaradi izdaje Štefanu Rakovszkemu in tovarišem izrekel končnoveljavno razsodbo. Grof Andrassy, Boroviczenyi in Lorencz so oproščeni, Štefan Rakovszky, grof Sigray, dr. Gratz ter August Schnitzler, ki je v tem trenutku še prost, bodo aretirani in se odvedejo v preventivni zapor. Zahteva po aretaciji Štefana Kraya mlajšega in Aleksandra Alexaia je bila zavrnjena. Povelja za aretacijo bodo izdana jutri.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

Odgovorni urednik:
Ivan Podržaj.

Modna trgovina

A. Šinkovic nasl. K. Soss,

Ljubljana, Mestni trg št. 19

Za božič:

Perilo
Pletenine
Kožuhovina
Modno blago
Galanterija

Cene priznano nizke.

Bonačev beležni koledar

je izšel. Cena K 30·—. Prodaja se po Sloveniji v trgovinah s papirjem.

Posamezna zunanja naročila se le izvrše, če se denar pošlje naprej in sicer za koledar K 30·— in za poštnino K 10·50. 9243

Zastupnika

već uvedenoga u vinskoj struci za prodaju hrvatskih i dalmatinskih vina za Sloveniju uz proviziju traži se. A. Golubić, Zagreb. 9076

Kontoristinja

zmožna slovenskega in nemškega jezika, stenografije in strojepisja, se sprejme proti primerni plači. Moči z blagajniškim znanjem protežirane. Stanovanje prosto, kurjava in luč. Ponudbe najkasneje do 22. t. m. na Schenker & Co., Jesenice. 9248

Inteligentna gospa

srednih let želi mesta gospodinje. Razume se tudi pri trgovini. Dopisi pod „Gospodinja 9212" na upravo Sloven. Naroda. 9212

Mlinar, jugoslov. državlan, ima priliko prevzeti popolnoma zaposlen brezkonkurenčen mlin na vodo v industrijskem kraju, v bližini velikih zdravilišč za sedaj zakupnim potom. Edini mlin v dveh okrajih. 100 kron mesečne zakupnine za mlin, stanovanje, vrt in njivo. Del mlinske oprave je treba odkupiti. Ozira se samo na osebni dogovor proti prejšnjemu naznanilu. Naslov se izve pod „Mlinar IV—7" pri Interreklam d. d., Zagreb, Jurjevska c. 31. 9244

Knjigovodkinjo

starejšo gospodično z dolgoletno prakso v knjigovodstvu in je verzirana v vseh kontornih delih, sprejme lesna trgovina na deželi. Stanovanje in vsa oskrba preskrbljena. Ponudbe s prepisi izpričeval in zahtevki naj se vpošljejo pod »Knjigovodkinja 9236« na upravništvo Slov. Naroda. 9236

„Diamalt"

Pozor, pekarji! „DIAMALT" tvornice Hauser & Sobotka, Dunaj - Stadlau v predvojni kakovosti se dobi zopet pri glavnem zastopstvu za Jugoslavijo Edvard Dežanec, Zagreb, Skladišče Strossmayerova ul. 10. 8101

Najcenejše in najboljše strune za vse instrumente nudi trafika Modic, Kopitarjeva ul 1. — nasproti Jugoslovanske tiskarne. —

Istotam se dobe oziroma naroče Narodne pesmi za srednji glas s spremljevanjem kitare. — Cena 6 D. po pošti 7 D. 9295

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjava, da sva otvorila na Mirju štev. 2. moderno opremljeno delavnico za splošno kleparstvo. Izvrševala bova vsa v to stroko spadajoča dela, od najpriprostejšega do najfinejšega solidno in najceneje.

FERENC & FUCHS
stavbeno in galant. kleparstvo
LJUBLJANA.

Praktikanta 9235

ki je dovršil z dobrim uspehom dvorazredno trg. šolo, sprejme večja lesna družba v Ljubljani. Ponudbe ood „Praktikant 9235" na upravo Slov. Naroda.

Bencinski motor Langen & Wolf

za 4 HP, dobro ohranjen, se zamenja za srednjo stružnico. Motor se postavi prosto na vsako postajo južne železnice. Ponudbe pod „Motor—stružnica 9240" na upravništvo Slov. Naroda. 9240

Deln. pivovarna Laško

sprejme knjigovodskega uradnika z daljšo prakso. 9249

Mizarskega poslovodjo

za izdelovanje pohištva in sploino mizarstvo ter tudi umetnega pohištva, popolnoma vešča risanja in kalkulacije, išče tvornica v Zagrebu. Samo prvovrstni strokovnjak, ki so v tem svojstvu že bili nameščeni, naj pošljejo ponudbe z naznabo plače in prepisom spričeval pod „Pohištvo 9138" na upravo Slov. Naroda. 9138

DOBIVA SE OPET SVAGDJE. GLAVNO SKLADIŠTE I GENERALNO ZASTUPSTVO ZA CIJELU JUGOSLAVIJU
JUGOPHARMACIA D.D.
ZAGREB, PRILAZ BR. 12.

Vestne ženske se sprejmejo za

raznašalke

Slovenskega Naroda proti dobri plači.

Tovarna cementa Zidani most

je pričela izdelovati in priporoča: Selektor portlandcement (Flugstaub) najfinejše zmleto, se vsebuje nobenegn zrnja v portlandcementu, konkurira kvaliteta vsem svetovnim znamkam ter ima garantirano 400 kg pritiska na 1 : 3 na cm². Selektor - fin - portlandcement prične vezati v poldrug uri in izvršujo v petih urah ter je za vse železobetonske zgradbe najboljši cement in s tem fino mletim cementom se bode tudi izdelovalcem cementne opeke in sploh cementnih izdelkov zelo ustreglo. Ker se vsled pomanjkanja premoga izdeluje samo mala količina, se priporoča za pravočasna naročila

Ravnateljstvo tovarne cementa Zidani most.

Visokodvigalni, brzotečni, vodoravni navadno in dvojnocepilni

jarmeniki

ter vsi stroji za žagne naprave.

Stroji za obdelovanje lesa za vse načine vporabe

stabilne Lokomobile prevozne

Transmisije.

Dobavno takoj ali kratkodobno, novo ali rabljeno Richard Greiner, Maschinenvertrieb Bruck a. d. Mur. 9289

Šofer-mehanik 9270

z dobrimi spričevali, oženjen, išče mesta. Nastop lahko takoj. Ponudbe pod „Strojen 9270" na upravo Slov. Naroda.

Mebliranu sobu 9276

po mogućstvu u centru grada i sa zasebnim ulazom traži major samac. Javiti se u hotel Union, soba br. 48.

Kontoristinja

z večletno prakso, vseh pisarniških del verzirana, želi premeniti mesto najraje na deželi. Dopisi pod „O. V. 9279" na upravo Slov. Naroda. 9279

Manjša pisarniška moč

vešča slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, spreten stenograf in strojepisec, se išče za skorajšnji nastop pri industr. podjetju v Sloveniji. Ponudbe pod »Spretna moč 9290« na upravo Slov. Naroda. 9290

2 mesečni sobi

ali tudi eno z dvema posteljama, lahko tudi nemeblovano, išče podjetnik, oženjen, brez otrok. On in žena sta ves dan odsotna. Cena postranska stvar. Dopisi pod „Mirna stranka" na anončno družbo Aloma Company, d. z o. z., Ljubljana. 9291

Proda se

dobro ohranjena obleka in dežni plašč. Poizve se na Opekarska ces. 31, v salonu. 9264

Več samostojnih stolarjev in mizarjev

sprejme tovarna stolov in lesnih izdelkov. Stanovanje v hiši. Vpraša se pri Jos. Stadler, Ljubljana, Sodna ulica štv. 11. 9266

Proda se nova hiša

z vrtom in gospodarskim poslopjem, 4 orale gozda, vinograd, oddaljeno 15 minut od kolodvora. Natančna pojasnila pri Martin Potočar, gostilničar in mesar, Mirna peč, Dolenjsko. 9267

Generator

za 16 do 20 HP, brez ali z motorjem, kupim. Ponudbe pod „Generator 9 69" na upravo Slov. Naroda. 9269

Lovska puška-dvocevka

se proda. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9239

Najboljše okrepčujoče in dietetično sredstvo za odrasle in otroke je železnato vino lekarnarja G. Piccolija v Ljubljani. I 69

Gostilna,

se s 1. januarjem da v najem. Ponudbe pod „Mir 1921 — 9209" na upravo Slov. Naroda. 9209

Proda se

krasna, kompletna, črna salonska garnitura (renaissance) in skoro nov klavir radi pomanjkanja prostora. — Celje, Aleksandrova ulica 1, I. nadstr. Samo resni reflektanti blagovolijo si ogledati vsak dan od 14. do 16. ure. 9213

Proda se

dobro ohranjen klavir za 7000 kron, nov damski plašč po ugodni ceni in zimska suknja. Pavlina Rozman, Zatiška ulica 1. 9271

Prodaja premoga Ivana Treo

Ljubljana, Cesta na gorenjsko železnico 6. 9265

Brez posebnega obvestila.

Naš oče, brat, svak in stric

Dr. Valentin Štempihar

advokat v Kranju

je danes mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v petek, dne 23. t. m. ob treh popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Zadušnica se opravi v soboto, dne 24. t. m. ob 8. uri v župni cerkvi.

Prosi se tihega sožalja.

V Kranju, dne 21. decembra 1921.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Za vse blagodejne izraze sočutja, ki ga je toliko dobrih ljudi izkazalo naši pokojni materi v njeni težki bolezni, nam pa ob smrti in na zadnji poti rajnice, se v imenu prizadetih preživelih iskreno zahvaljujem.

V Ljubljani, dne 22. decembra 1921.

Josip Wester, nadzornik srednjih šol.

Odvetniška zbornica v Ljubljani naznanja žalostno vest da je preminul nje zasluženi član, gospod

dr. Valentin Štempihar

odvetnik v Kranju.

Pogreb se bo vršil dne 23. decembra 1921 ob 15. popoldne iz hiše žalosti v Kranju.

Ohranimo ga v prijaznem spominu.

V Ljubljani, dne 22. decembra 1921.

Odbor.

Jadranska banka

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«. Za inseratni del odgovoren Valentin Kopitar.